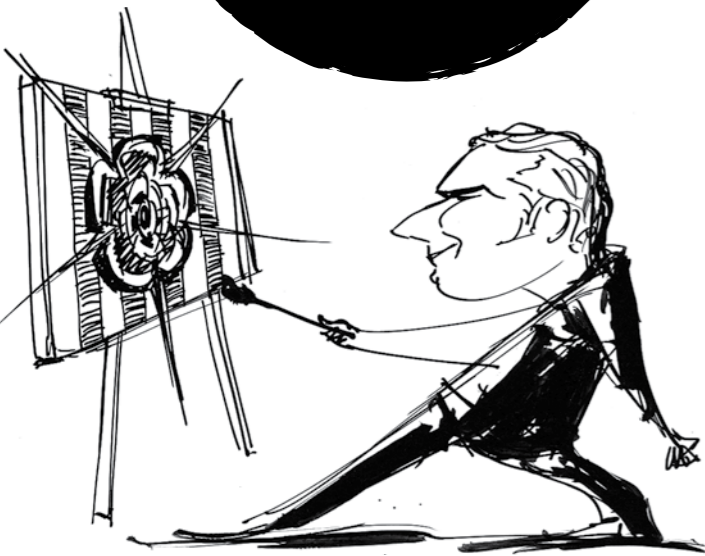

Baiges

JOSEP MARIA BAIGES JANSÀ,
un artista polifacètic

BAIGES, CARI- CATU- RISTA

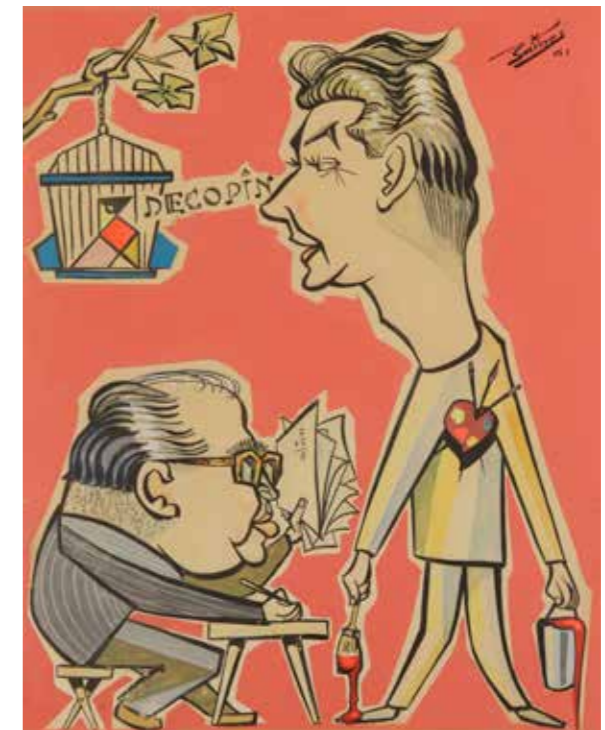
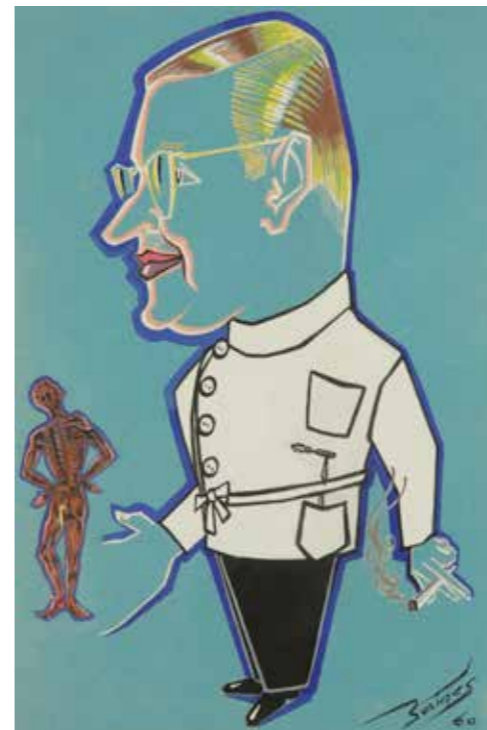
L'any 1960, Baiges va admirar tothom amb una exposició insòlita a la Fira de Mostres de l'època. Per a sorpresa general, fins i tot dels propis protagonistes, va presentar un recull de caricatures en què reproduïa més de setanta personatges del "Reus-Reus" de l'època. Naixia, així, el Baiges caricaturista. "L'autor destaca intel·ligentment en la penetració psicològica, l'agudeses en el traç i les al·lusions a circumstàncies personals que completen, dins un escaient sentit de la composició plàstica, els atributs identificadors dels personatges", escribia Antoni Correig al setmanari *Reus*, tot destacant que "els seus retrats recullen l'essència de l'escola de Bon, Casajuana, Vidiella i Magrinyà". La influència d'alguns d'aquests artistes és evident en la seva obra. Baiges va ser deixeble de Pere Vidiella, a l'Institut de Reus, i amb Romà Bonet, "Bon", va establir una forta amistat que de ben segur també va derivar en mestratge.

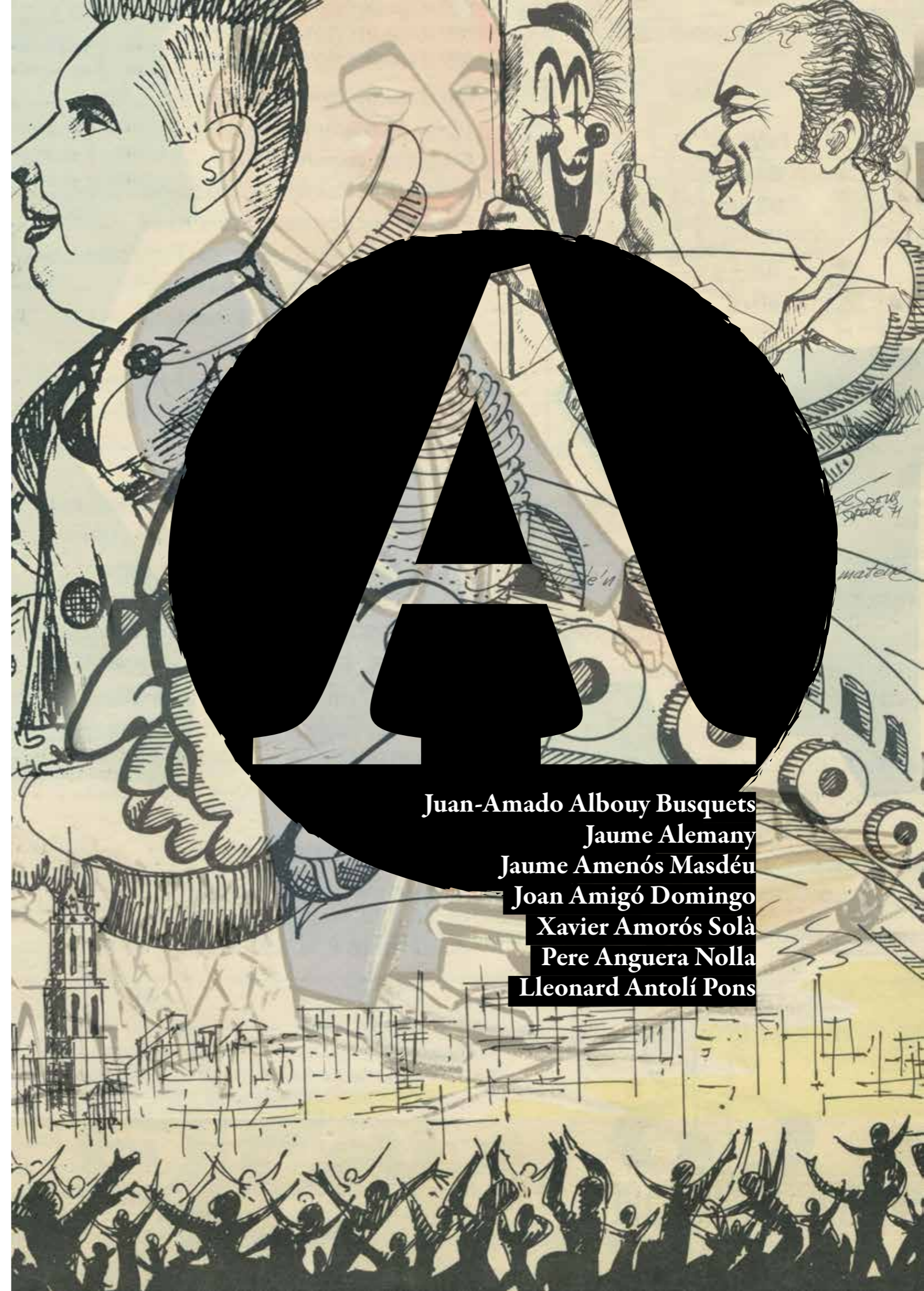
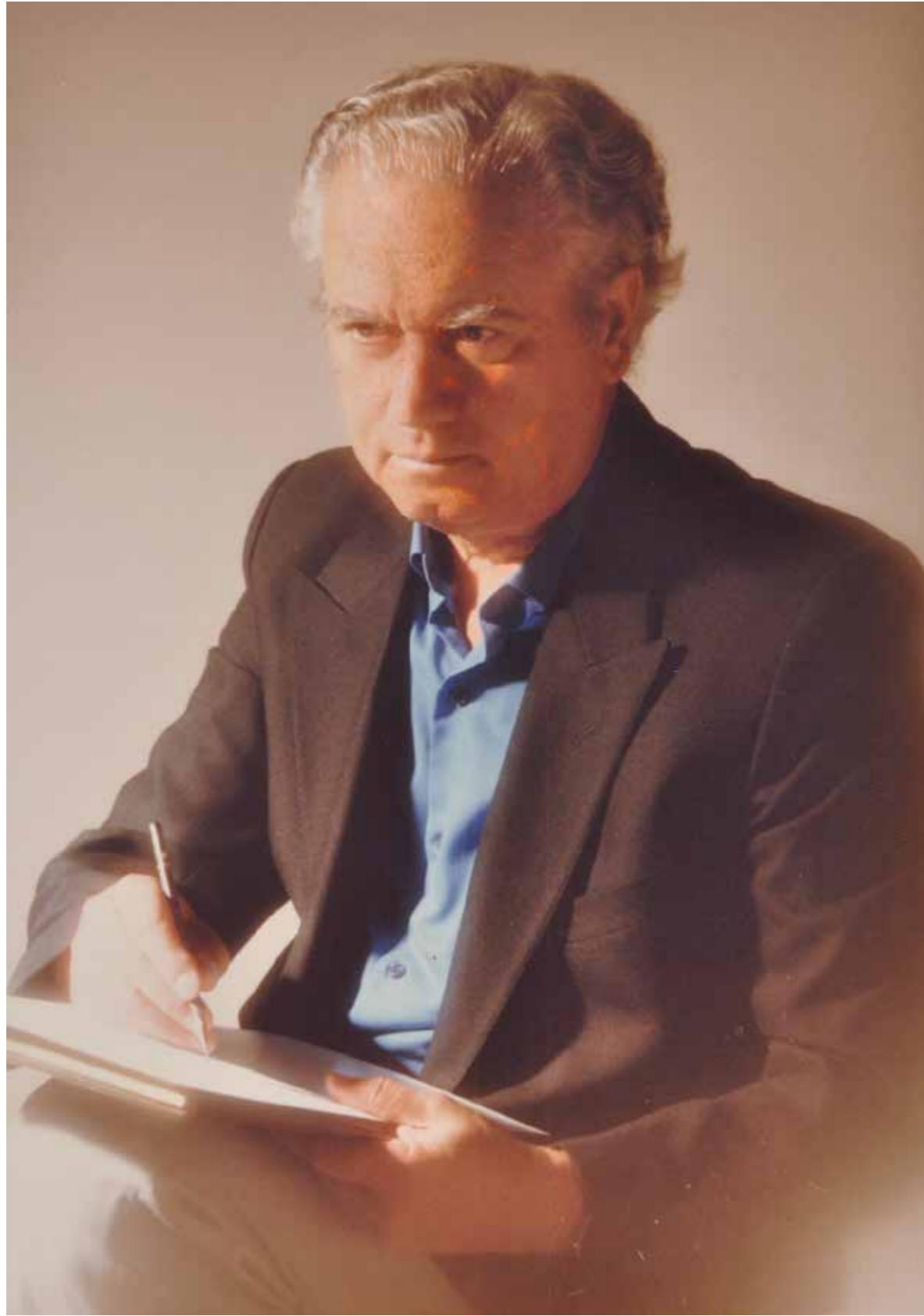
Allarg de la seva vida, Baiges va elaborar més d'un miler de caricatures, si fem el recompte precís dels esbossos que tenia recopilats al seu estudi. Durant molts anys, es va dedicar a dibuixar de manera àgil, precisa, a la gent que l'envoltava. De fet, dibuixava a totes hores. Hi ha llars on guarden la caricatura de Baiges en suports tan insòlits com la minuta d'un casament en què –durant l'àpat– va fer la caricatura del nuvi.

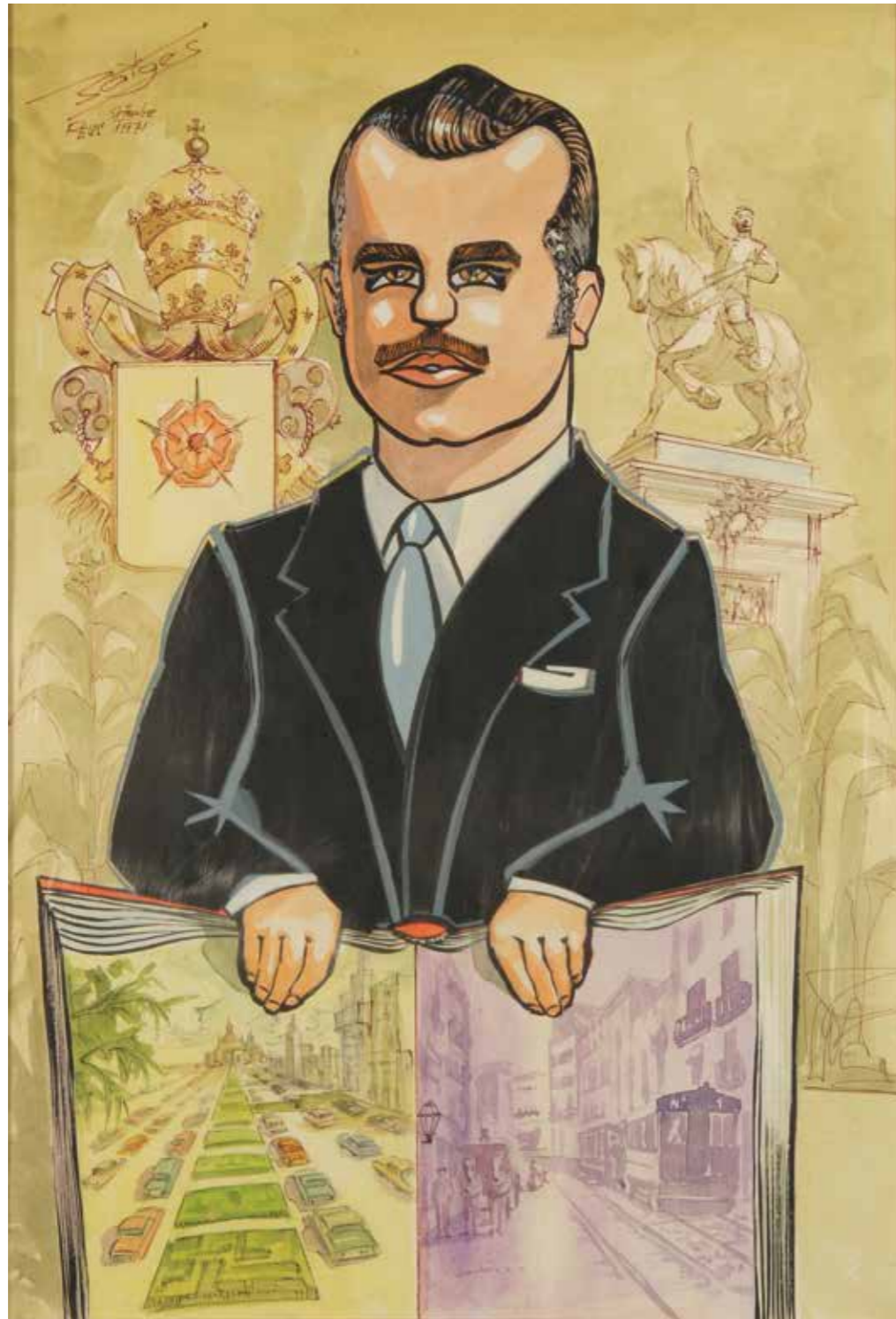
L'octubre de 1971, a la sala de la Caixa d'Estalvis Provincial, a la Llotja de la plaça de Prim, exposà novament diverses caricatures de personatges populars. Ho va fer amb l'eslògan "Riute'n del proïsme com de tu mateix". El crític d'art Josep Maria Domingo Blay escrigué, al setmanari *Reus*, que "Josep Maria Baiges és un caricaturista dels nostres dies. Ocupa un lloc preeminent a les nostres comarques. Baiges dibuixa molt bé i per a ell la delineació i el vigor de la figura humana té molta importància. La seva acuitat en la percepció de la figura, la certera punteria, la capacitat d'abreujament, a bastament decorativa i cal·ligràfica, fa que el rostre copsat tingui el caràcter peculiar de la persona representada. En les composicions sap inventar tòpics, maneres d'interpretar la gent dins del seu ambient i medi circumstant amb penetració psicològica. La majoria dels seus temes tenen per fons un paisatge, una bella perspectiva del nostre Camp, abastat a escassa alçària. Sovint hom podria dir que les seves interpretacions són monòlegs descriptius. I sovint les interpretacions seves fan riure perquè algun cop, el protagonista, tot i ser tan formal i important, revela les seves peculiaritats fonamentals i universals del subconscient o bé els seus complexos, aquella incontrolada intuïció a l'ingenu copsament del viure".

Les caricatures de Baiges s'han publicat també a la premsa escrita, en mitjans com *Reus*, *Semanario de la Ciudad*, *El Correo Catalán*, *Urbs*, *Diari de Tarragona* i *Reus Avícola y Agrícola*, i també a les revistes *L'Om* i *Lo Floc* de Riudoms, entre d'altres. I fins i tot se n'han fet en tres dimensions, com les creades a finals dels anys seixanta pel mestre faller Vicente Luna, arran de la insòlita instal·lació de les falles al Mercadal promogudes per la colònia valenciana de la ciutat.

Juan-Amado Albouy Busquets
Jaume Alemany
Jaume Amenós Masdéu
Joan Amigó Domingo
Xavier Amorós Solà
Pere Anguera Nolla
Leonard Antolí Pons

Juan-Amado ALBOUY BUSQUETS

Reus, 1919-1983. Advocat i polític. Alcalde de Reus entre 1963 i 1973. Baiges dibuixà Albouy entre l'escut de la ciutat i l'estàtua del general Prim, tot mostrant imatges del creixement urbanístic i automobilístic de Reus.

Jaume ALEMANY

Valls, 1911 - Reus, 1998. Impressor i músic. Va regentar una de les impremtes amb més tradició a la ciutat, els Gráficos Reus del carrer d'Aleus, tot just rera l'Ajuntament, al local que avui ocupa el Restaurant Urgellès. Però Baiges el va captar en la seva altra gran faceta, la de tenora de la Cobla Reus, formació de la qual va ser director molts anys. La Cobla acostumava a assajar a la mateixa impremta, entre màquines, clixés i papers. La caricatura fou publicada a la revista *Urbs*.

Joan AMIGÓ DOMINGO

Reus, 1913-1982. Empresari. Membre del Ple de la Cambra de Comerç. Va ser un senyor de Reus, sempre elegant en les formes i el vestir, que gastava una característica corbata de llaç. La seva empresa, situada al carrer de Gaudí al costat de la Clínica Fàbregas, va ser tota una referència de la capitalitat vinícola de la ciutat. Per això, Baiges ho va tenir fàcil a l'hora de dibuixar-lo tot evocant la forma característica d'un raïm. La caricatura es va publicar a *La Voz de la Costa Dorada*.

Xavier AMORÓS SOLÀ (I)

Reus, 1923. Poeta i botiguer. Inicialment aquesta caricatura formava part del plafó de patrocinadors de la Festa del Foc de l'any 1967, amb la construcció de la cèlebre falla al Mercadal per iniciativa de la colònia valenciana. Baiges va dibuixar-lo com si fos Cristòfol Colom, tot jugant amb el nom de Las Américas, el popular establiment de teixits que Amorós regentava en societat amb Creus i Reig. Anys després, i a petició del mateix Amorós, l'artista va traspasar la caricatura a paper.

Xavier AMORÓS SOLÀ (II)

Reus, 1923. Poeta i botiguer. La segona caricatura d'Amorós a l'exposició ens el representa com un autèntic timbaler del Bruc, tot projectant l'ombra amb el nom de Reus. La caricatura es va publicar a la revista *Urbis*, dirigida per Josep Maria Guix Sugranyes i de la qual Amorós i Baiges eren companys de redacció.

Pere ANGUERA NOLLA

Reus, 1953-2010. Historiador. Ha estat un dels especialistes més reputats a Catalunya i a l'Estat espanyol en la història del segle XIX, en particular del carlisme i dels orígens del catalanisme polític. Baiges el va conèixer de ben jove i d'aquella època és aquesta caricatura publicada a *La Voz de la Costa Dorada*. El rossegador que es veu a la part inferior és un "ratolí de biblioteca", nom amb què sovint es defineix els investigadors que consulten els antics volums i lligalls documentals d'arxius i hemeroteques.

Leonard ANTOLÍ PONS

Vimbodí, 1926. Empleat de banca. L'any 1960 era el cap de Departament Internacional de l'oficina central del Banc de Bilbao a Reus. I d'aquí les banderes dels diversos països amb què mantenia correspondència comercial. Antolí va treballar quaranta-dos anys al banc esmentat i en fou director, en substitució de Josep Matas, des del 1981 fins a la seva jubilació.